

Päätös

19.10.2023

VN/1646/2020
VN/1646/2020-STM-287

Jakelussa mainitut

Parlamentaarisen sosiaaliturvakomitean kokoonpanon ja tehtävien muuttaminen 31.3.2027 päättyväksi toimikaudeksi

Komitean kokoonpanon ja tehtävien muuttaminen

Valtioneuvosto on tänään tekemällään päätöksellä muuttanut sosiaaliturvan uudistamiseksi asetetun parlamentaarisen komitean (sosiaaliturvakomitea) kokoonpanoa ja tehtäviä komitean jäljellä olevaksi toimikaudeksi päätöspäivästä lukien.

Komitean toimikausi

23.3.2020 – 31.3.2027

Tausta

Perustuslain 19 §:ssä säädetään oikeudesta sosiaaliturvaan. Jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Lailla taataan jokaiselle oikeus perustoimeentulon turvaan työttömyyden, sairauden, työkyvyttömyyden ja vanhuuden aikana sekä lapsen syntymän ja huoltajan menetyksen perusteella. Julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja edistettävä väestön terveyttä. Julkisen vallan on myös tuettava perheen ja muiden lapsen huolenpidosta vastaavien mahdollisuuksia turvata lapsen hyvinvointi ja yksilöllinen kasvu. Julkisen vallan tehtävänä on edistää jokaisen oikeutta asuntoon ja tukea asumisen omatoimista järjestämistä.

Suomalainen sosiaaliturva koostuu toimeentuloa turvaavista etuuksista ja palveluista. Sosiaaliturvajärjestelmän perusta on luotu 1950–1970-luvuilla, minkä jälkeen järjestelmää on kehitetty lukuisin osauudistuksin. Palvelut ja etuudet ovat aikojen kuluessa kehittyneet erilleen. Väestön ikääntyminen ja alhainen syntyvyys heikentävät julkisen talouden rahoituskestävyyttä jo nykyisellä ja tulevilla vuosikymmenillä. Palvelujen järjestämiseen liittyvät työvoimatarpeet asettavat haasteita työvoiman saatavuudelle eri sektoreilla. Työn ja teknologian muutosten myötä vaihtelevat elämäntilanteet ja tulon hankkimisen tavat haastavat järjestelmän joustavuutta.

Valtioneuvosto on 19.3.2020 tekemällään päätöksellä asettanut parlamentaarisen komitean sosiaaliturvan uudistamiseksi (sosiaaliturvakomitea) toimikaudelle 23.3.2020 – 31.3.2027.

Sosiaaliturvauudistusta valmistellaan tutkimusperusteisesti parlamentaarisessa komiteassa. Tavoitteena on sosiaaliturvan rakenteellinen ja toiminnallinen kehittäminen pitkällä aikavälillä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

Ensimmäisellä kaudellaan sosiaaliturvakomitea valmisteli välimietinnön ([Sosiaaliturvakomitean välimietintö](#), Valtioneuvoston julkaisuja 2023:26). Välimietintö sisältää komitean 31 ehdotusta tuleville hallituksille sosiaaliturvan uudistamiseksi sekä linjaukset komitean toisen kauden työlle. Sosiaaliturvakomitean kokoonpano ensimmäisen kauden päättyessä on kuvattu välimietinnössä.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan puolueiden edustajista koostuva parlamentaarinen sosiaaliturvakomitea tarkastelee toimikaudella 2023–2027 sosiaaliturvan kehittämisen erityishuomioita, kuten eroperheiden sosiaaliturvan kokonaisuutta, vähimmäisturvan erityispiirteitä ja seuraa yleistuen valmistelua. Komitea tarkastelee sosiaaliturvan riskikategorioita, eli arvioi miten nykyiset etuudet ja niihin kytkeytyvät palvelut vastaavat ihmisten todellisia elämäntilanteita työttömyyden, sairauden ja työkyvyttömyyden eri tilanteissa. Sosiaaliturvan uudistamisessa otetaan huomioon ikävaikutukset.

Tavoitteet

Sosiaaliturvan uudistamisen tavoitteena on ihmisen näkökulmasta nykyistä selkeämpi ja joustavampi järjestelmä, joka mahdollistaa työntöön ja sosiaaliturvan yhteensovittamisen muuttuvissa elämäntilanteissa. Sosiaaliturvan tulee taata ihmisille ennakoitava turva eri elämänvaiheissa ja elämäntilanteiden muutoksissa ilman tarpeettomia katkoja ja hallinnollisia esteitä.

Sosiaaliturvan uudistamisessa keskeistä on sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja toimeentulon turvaaminen sosiaalisten riskien kohdatessa. Sosiaaliturvan tulee vastata perustuslain mukaisesta välttämättömän toimeentulon ja huolenpidon velvoitteesta sekä perustoimeentulon turvasta.

Sosiaaliturvan tulee tukea työllisyyttä, yrittäjyyttä, aktiivisuutta, ihmisen omatoimisuutta, osallisuutta ja elinikäistä oppimista. Sosiaaliturvauudistuksen tulee osaltaan varmistaa julkisen talouden kestävyys työllisyyttä ja väestön työ- ja toimintakykyä vahvistamalla. Tähän pyritään ensisijaisesti työllisyyttä, osallisuutta ja vaikuttavuutta lisäävillä rakenteellisilla uudistuksilla.

Tehtävät

Komitean tehtävänä on tehdä ehdotuksia ja aloitteita sosiaaliturvan uudistamiseksi sekä toteuttaa niitä koskevat esiselvitykset ja arvioinnit. Komitea linjaa tulevaisuuden sosiaaliturvan visiosta ja periaatteista. Sosiaaliturvauudistus toteutetaan vaiheittaisena nykyisen ja tulevien hallitusten päätösten mukaisesti.

Komitea käsittelee perusturvaa, ansioturvaa, vähimmäisturvaa sekä niiden välistä yhteyttä ja rahoitusta, ja lisäksi palvelujen nykyistä parempaa yhteensovittamista etuuksiin. Työssä otetaan huomioon elämäntilanteiden moninaisuus ja niiden muutokset sekä siirtymät etuudelta toiselle. Komitea ei käsittele vanhuuseläkkeitä.

Valmistelussa hyödynnetään olemassa olevaa tietoa muiden maiden sosiaaliturvajärjestelmistä. Lisäksi uudistuksessa otetaan huomioon Euroopan unionin lainsäädännön velvoitteet ja Euroopan unionin sosiaalisen ulottuvuuden vahvistaminen sekä kansainväliset ihmisoikeussopimukset.

Sosiaaliturvauudistuksen tulee edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Uudistuksessa tulee varmistaa, että kielelliset oikeudet ja saavutettavuus toteutuvat.

Komitean tulee huolehtia työnsä yhteensovittamisesta sosiaaliturvaa uudistavien hallituksen hankkeiden, kuten yleistuen valmistelun, kanssa.

Komitea käsittelee toisella kaudellaan seuraavia kokonaisuuksia:

1. Etuuksien yksilö- ja perhekohtaisuus, yhdistelmät ja taso

Komitea tarkastelee etuuksien ja tukien yksilökohtaisuutta ja perhe- ja ruokakuntakohtaisuutta, elatusvelvollisuuksia ja elatusolettamia sekä vuoroasuvien ja muiden kahdessa kodissa asuvien lasten perheiden ja yksinhuoltajien sosiaaliturvaa. Komitea tekee ehdotukset perheiden sosiaaliturvan kehittämiseksi.

Komitea tarkastelee tilanteita, joissa henkilö saa useampaa etuutta samanaikaisesti, erityisesti työttömyysturvan, yleisen asumistuen ja toimeentulotuen yhdistelmää.

Komitea arvioi perusturvaetuuksien (ml. asumisen tuet) tason riittävyttä ja suhdetta vähimmäisturvaan. Arvioinnissa otetaan huomioon perustuslain 19 §:n 1 ja 2 momentin välinen suhde ja kansainväliset ihmisoikeusvelvoitteet. Arvioinnissa otetaan huomioon keskimääräisten ja pienten palkkojen kehitys.

2. Etuuksien ja palvelujen vastaavuus ihmisten elämäntilanteisiin

Komitea tarkastelee sosiaaliturvan riskikategorioita. Komitea arvioi, miten nykyiset sosiaalisiin riskeihin pohjautuvat etuudet ja niihin kytkeytyvät palvelut vastaavat ihmisten todellisia elämäntilanteita työttömyyden, sairauden ja työkyvyttömyyden eri tilanteissa. Arvioinnissa otetaan huomioon elämäntilanteiden muutokset sekä etuus- ja palvelutarpeet. Komitea tarkastelee eri asiakasryhmien tilanteita.

Komitea ottaa kantaa siihen, mitä eri elämäntilanteissa olevilta etuudensaajilta voidaan odottaa oman toimeentulonsa, työllisyytensä ja työ- ja toimintakykynsä parantamiseksi. Työssä otetaan huomioon, mitä palveluja ja muuta tukea etuudensaajat saavat työ- ja toimintakyvyn, aktiivisen toimijuuden, osallistumisen, osaamisen ja työllisyyden edistämiseksi. Tavoitteena on varmistaa sosiaaliturvajärjestelmän legitimitetti, oikeuksien ja velvollisuuksien tasapaino yksilön ja yhteiskunnan kannalta sekä vastavuoroisuus myös sosiaaliturvan rahoituksen osalta. Työ edellyttää valtiosääntöoikeudellista tarkastelua ja ehdotettujen toimenpiteiden pitkän aikavälin vaikutusten arviointia.

Komitea tarkastelee myös samaan elämäntilanteeseen tarkoitettuja etuuksia ja tekee ehdotukset siitä, onko samaan elämäntilanteeseen tarkoitettuja etuuksia mahdollista yksinkertaistaa.

Työnsä pohjalta komitea tekee ehdotukset etuuksien ja niihin kytkeytyvien palvelujen uudistamiseksi sekä etuus- ja palvelujärjestelmän kokonaisvaikuttavuuden parantamiseksi.

Organisointi

Komitea vastaa ehdotusten tekemisestä.

Komiteassa on puheenjohtaja, 1. varapuheenjohtaja ja 2. varapuheenjohtaja. Komitean varsinaiset jäsenet ja varajäsenet edustavat eduskuntaryhmiä. Lisäksi komiteassa on pysyviä asiantuntijoita, jotka edustavat ministeriöitä, asiantuntija- ja tutkimuslaitoksia ja järjestöjä.

Komitean työtä ovat ensimmäisellä kaudella tukeneet viisi jaostoa: hallintojaosto, asumisen jaosto, työllisyyden ja osaamisen jaosto, työ- ja toimintakykyjaosto sekä tutkimus- ja arviointijaosto. Jaostot ovat tuottaneet tietoa komitean välimietinnön pohjaksi. Komitea jatkaa työtään huomioiden välimietinnössä saavutetun tietopohjan. Tämän seurauksena jaostot lakkautetaan siten, että jaostojen toimikausi päättyy päätöspäivästä lukien.

Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa komitean tarvitsemien arviointi- ja selvitysresurssien organisoinnista yhteistyössä keskeisten tutkimuslaitosten kanssa. Sosiaali- ja terveysministeriö asettaa komitealle arviointi- ja selvitysryhmän. Arviointi- ja selvitysryhmän puheenjohtajisto osallistuu komitean kokouksiin. Tarvittaessa komitean työtä avustamaan komitea tai sosiaali- ja terveysministeriö voivat myöhemmin asettaa jaostoja tai muita työryhmiä.

Sosiaali- ja terveysministeriö nimeää komitealle sihteerit ja sihteeristölle puheenjohtajan.

Komitea voi nimetä työnsä tueksi asiantuntijoita komitean organisaation ulkopuolelta sekä teettää tarvitsemiaan selvityksiä ja tutkimuksia. Komitean tulee työssään kuulla ja käyttää laaja-alaisesti hyödyksi eri alojen asiantuntemusta. Komitean tulee kuulla laajasti järjestöjä ja kansalaisia sekä käyttää työssään osallistavia työtapoja.

Komitea raportoi työstään työllisyyden ja yrittäjyyden ministerityöryhmälle. Parlamentaarinen komitea ei toimi ministerityöryhmän ohjauksessa.

Kokoonpano:

Komitea

Puheenjohtaja: tutkimusprofessori Pasi Moisio, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
 1. varapuheenjohtaja: osastopäällikkö Liisa Siika-aho, sosiaali- ja terveysministeriö
 2. varapuheenjohtaja: johtaja Essi Rentola, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet:

kansanedustaja Atte Kaleva (varajäsen kansanedustaja Mia Laiho), Kokoomuksen eduskuntaryhmä
 kansanedustaja Pia Sillanpää (varajäsen kansanedustaja Ari Koponen), Perussuomalaisen eduskuntaryhmä
 kansanedustaja Tarja Filatov (varajäsen kansanedustaja Matias Mäkyinen), Sosialidemokraattinen

eduskuntaryhmä

kansanedustaja Katri Kulmuni (varajäsen kansanedustaja Hilikka Kemppi), Keskustan eduskuntaryhmä

kansanedustaja Bella Forsgrén (varajäsen kansanedustaja Maria Ohisalo), Vihreä eduskuntaryhmä
kansanedustaja Laura Meriluoto (varajäsen kansanedustaja Li Andersson), Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä

kansanedustaja Henrik Wickström (varajäsen kansanedustaja Anders Norrback), Ruotsalainen eduskuntaryhmä

kansanedustaja Päivi Räsänen (varajäsen kansanedustaja Peter Östman), Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä

kansanedustaja Harry Harkimo (ei varajäsentä), Liike Nyt -eduskuntaryhmä

Pysyvät asiantuntijat:

johtaja Eveliina Pöyhönen, sosiaali- ja terveystieteiden ministeri

johtaja Jaana Rissanen, sosiaali- ja terveystieteiden ministeri

finanssineuvos Ulla Härmäläinen, valtiovarainministeri

työmarkkinaneuvos Kimmo Ruth, työ- ja elinkeinoministeri

neuvotteleva virkamies Virpi Hiltunen, opetus- ja kulttuuriministeri

pääjohtaja Outi Anttila, Kansaneläkelaitos

johtava asiantuntija Eeva Nykänen, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos

pääjohtaja Antti Koivula, Työterveyslaitos

osastopäällikkö Susan Kuivalainen, Eläketurvakeskus

johtaja Ilkka Oksala, Elinkeinoelämän keskusliitto EK

neuvottelujohtaja Anna Kukka, Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT

työmarkkina-asioiden päällikkö Harri Hellstén, Suomen Yrittäjät

sosiaaliasioiden päällikkö Pirjo Väänänen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

johtava asiantuntija Katri Ojala, Akava ry

johtaja Minna Ahtiainen, STTK ry

kehittämispäällikkö Maria Salenius, Suomen Kuntaliitto

erityisasiantuntija Ellen Vogt, Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy

puheenjohtaja, toimitusjohtaja Eija Koivuranta, SOSTE Suomen Sosiaali ja terveys ry

vaikuttamisen asiantuntija Suvi Mäkeläinen, Suomen nuorisovaltuustojen kattojärjestö Allianssi ry

puheenjohtaja, järjestöjohtaja Sari Kokko, Vammaisfoorumi ry

Kustannukset ja rahoitus

Komitea voi teettää tarvitsemiaan selvityksiä ja tutkimuksia ja käyttää apunaan asiantuntijoita. Komitean menot maksetaan momentilta 33.01.01.

Työministeri

Arto Satonen

Hallitusneuvos

Milja Tiainen

Jakelu

Eduskunta, Ari Koponen

Eduskunta, Mia Laiho

Eduskunta, Tarja Filatov

Eduskunta, Matias Mäkynen

Eduskunta, Bella Forsgrén

Eduskunta, Anders Norrback

Eduskunta, Harry Harkimo

Eduskunta, Hilikka Kemppi

Eduskunta, Peter Östman

Eduskunta, Katri Kulmuni
 Eduskunta, Atte Kaleva
 Eduskunta, Henrik Wickström
 Eduskunta, Li Andersson
 Eduskunta, Pia Sillanpää
 Eduskunta, Päivi Räsänen
 Eduskunta, Laura Meriluoto
 Eduskunta, Maria Ohisalo
 Suomen Kuntaliitto ry, Salenius Maria
 Akava ry, Katri Ojala
 Kansaneläkelaitos (Kela), Outi Antila
 Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Pirjo Väänänen
 Elinkeinoelämän Keskusliitto EK, Ilkka Oksala
 Suomen Yrittäjät ry, Harri Hellstén
 Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL, Pasi Moisio
 Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL, Eeva Nykänen
 Väestöliitto ry, Eija Koivuranta
 Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT, Anna Kukka
 Suomen nuorisovaltuustojen kattojärjestö Allianssi ry, Mäkeläinen Suvi
 Vammaisfoorumi ry, Sari Kokko
 Työterveyslaitos, Antti Koivula
 TEM TTM TYMA Työpolitiikka, Kimmo Ruth
 Eläketurvakeskus, Susan Kuivalainen
 STM SVO Sosiaaliturva- ja vakuutusosasto, Liisa Siika-aho
 STM SVO Eläke- ja yksityisvakuutusyksikkö, Jaana Rissanen
 STM SVO Etuusyksikkö, Essi Rentola
 STTK ry, Minna Ahtiainen
 VM BO Rakenneyksikkö, Ulla Hämäläinen
 OKM NUOLI Strategia- ja ohjausryhmä, Virpi Hiltunen
 STM APO Palvelujärjestelmäyksikkö, Eveliina Pöyhönen
 Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy, Vogt Ellen

Tiedoksi

STM Sosiaali- ja terveysministeriö, Sanni Grahn-Laasonen
 STM Sosiaali- ja terveysministeriö, Laura Rissanen
 STM Sosiaali- ja terveysministeriö, Sakari Rokkanen
 STM Kansliapäällikkö, Niemi Veli-Mikko
 STM APO Sosiaali ja terveydenhuollon asiakkaat ja palvelut os, Anna Cantell-Forsbom